

Az emelt szintű szóbeli vizsga értékelési útmutatója

A szóbeli feladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden feleletet ezen szempontok segítségével kell értékelni.

Általános útmutató

A következő táblázat az értékelési szempontokat és az egyes szempontok szerint adható maximális pontszámot mutatja.

<i>Első feladat (társalgás)</i>	
Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Az interakció megvalósítása	5
Szókincs, kifejezésmód	5
Nyelvtan	5
Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés	5
Összesen	20
<i>Második feladat (önálló témakifejtés)</i>	
Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése	5
Szókincs, kifejezésmód	5
Nyelvtan	5
Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés	5
Összesen	20
<i>Harmadik feladat (szituációs feladat)</i>	
Értékelési szempontok	Maximális pontszám
A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása	5
Szókincs, kifejezésmód	5
Nyelvtan	5
Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés	5
Összesen	20

Amennyiben a vizsgázó felelete az első értékelési szempont alapján 0 pontos, az adott feladat összpontszáma is 0 pont.

A vizsgapontok kiszámítása

A szóbeli vizsgán a három feladat során a tanuló 30 pontot szerezhethet, ami a vizsga egészére adható 150 vizsgapont 22%-a. A 30 vizsgapontot a következők szerint kell kialakítani:

1. össze kell adni a három részfeladatban szerzett pontot;
2. ezt a pontszámot meg kell felezni;
3. amennyiben ez a szám nem egész, azt felfelé kell kerekíteni.

Első feladat (Társalgás)

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Az interakció megvalósítása

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megérti-e a hozzá intézett beszédet, és megfelelően reagál-e;
- válaszai kellő mennyiségű és mélységű információt tartalmaznak-e;
- mondanivalóját logikusan, összefüggően fejtje-e ki;
- aktívan vesz-e részt a beszélgetésben;
- képes-e a kommunikációs stratégiák alkalmazására.

Szókincs, kifejezésmód

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- szókincse megfelel-e a témának és a közlési szándéknak, a szituációnak;
- szóhasználatában mennyire törekszik változatosságra;
- képes-e a nyelvi etikett és a megfelelő stílus alkalmazására.

Nyelvtan

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- a szintnek, a témának és a szituációnak megfelelő nyelvtani eszközöket használ-e;
- mennyire törekszik igényes nyelvhasználatra;
- előfordulnak-e értést akadályozó nyelvtani hibák.

Beszédtempó, hanglejtés, kiejtés

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó beszéde érthető-e és követhető-e, azaz megfelelő-e

- a beszédtempója,
- hanglejtése és kiejtése.

Értékelési skála (emelt szint 1. feladat)

Az interakció megvalósítása

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<ul style="list-style-type: none"> - teljes mértékig megérti a hozzá intézett beszédet. - válaszai teljes mértékig felelnek a kérdésekre, és kellő mennyiségű információt tartalmaznak, - mondanivalóját világosan fejezi ki, és beszélgetőpartnerre megnyilatkozásaira megfelelően reagál, - aktívan vesz részt a beszélgetésben, és megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat. 	<ul style="list-style-type: none"> - lényegében megérti a hozzá intézett beszédet, bár néha újra kell fogalmazni számára a kérdést, - válaszai túlnyomórészt felelnek a kérdésekre, kiegészítő kérdésekre megfelelő információt ad, - mondanivalóját általában világosan fejezi ki, és beszélgető partnerre megnyilatkozásaira általában megfelelően reagál, - túlnyomórészt aktívan vesz részt a beszélgetésben, és általában megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat. 	<ul style="list-style-type: none"> - csak hiányosan érti meg a hozzá intézett beszédet, de a kommunikációt némi segítséggel még fenn tudja tartani, - válaszai csak részben felelnek a kérdésekre, szándékait részben értelmezhetően ki tudja fejezni, és beszélgető partnerre megnyilatkozásaira részben megfelelően reagál, - a beszélgetésben a vizsgázó nehezkésen vesz részt, a kommunikációs stratégiákat kevésbé, illetve nem megfelelően alkalmazza. 	<ul style="list-style-type: none"> - nehezen vagy egyáltalán nem érti meg a hozzá intézett beszédet, - válaszai alig vagy egyáltalán nem felelnek meg, illetve nem tartalmaznak kellő mennyiségű információt, - nagyon nehezen vagy nem képes a beszélgetésben részt venni, nem él a kommunikációs stratégiák eszközeivel.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<ul style="list-style-type: none"> - a témának megfelelő szókincsset használ, és törekszik arra, hogy változatosan fejezze ki magát, - ritkán keresi a szavakat, - megfelelően alkalmazza a nyelvi etikett alapszabályait. 	<ul style="list-style-type: none"> - néha nem a témának megfelelő szókincsset használ, ami azonban nem nehezíti jelentősen a mondanivalója megértését, - többször keresi a szavakat és/vagy ismételi, - túlnyomórészt megfelelően alkalmazza a nyelvi etikett alapszabályait. 	<ul style="list-style-type: none"> - sokszor egyszerű, nem a témának megfelelő szókincsset használ, vagy egyszerű szókincsset használ, ami esetenként jelentősen megnehezíti a mondanivalója megértését, - sokszor keresi a szavakat, és sokat ismételi, - többször megsérti a nyelvi etikett alapszabályait. 	<ul style="list-style-type: none"> - szegényes, a témának nem megfelelő szókincsset használ, ami többször akadályozza a megértést, - feltűnően keresi a szavakat, - nem veszi figyelembe a nyelvi etikett alapszabályait.

Nyelvtan (mondattan, alaktan)

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<ul style="list-style-type: none"> - mondanivalójának megfelelő, változatos nyelvtani szerkezeteket használ, - kevés hibát ejt, amelyek a megértést nem akadályozzák, és amelyeket önállóan ki is javít. 	<ul style="list-style-type: none"> - mondanivalójának megfelelő egyszerű, de változatos nyelvtani szerkezeteket használ, - számos hibát ejt, de azok nem vagy csak kevésbé nehezítik a megértést, és közülük néhányat ki is javít. 	<ul style="list-style-type: none"> - mondanivalójához képest igen egyszerű és egysíkú nyelvtani szerkezeteket használ, - sok olyan hibát ejt, amelyek a szöveg megértését jelentősen megnehezítik, hibáit önállóan nem javítja. 	<ul style="list-style-type: none"> - mondanivalója a nyelvtani hibák miatt nem érthető.

Beszédtempó, hanglejtés, kiejtés

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<ul style="list-style-type: none"> - beszédét könnyű megérteni és követni, - beszédtempója folyamatos, természetes szüneteket tart, - helyesen képezi a hangokat, és megfelelő hanglejtést használ. 	<ul style="list-style-type: none"> - beszédét egy-két kivételtől eltekintve könnyű megérteni és követni, - időnként szüneteket tart, hogy időt nyerjen a nyelvi megformáláshoz, - időnként a helytelen hangképzés vagy hanglejtés némileg zavarja a megértését. 	<ul style="list-style-type: none"> - beszédének megértése némi erőfeszítést igényel, - beszédén erősen érezhető az anyanyelvi hatás, - intonációjába erősen belejátszik az anyanyelvi intonáció. 	<ul style="list-style-type: none"> - lassan, szaggatottan beszél, beszédtempója, kiejtése és hanglejtése akadályozza a megértését.

Második feladat
(Önálló témakifejtés)

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- elég részletesen fejtette-e ki a témát;
- logikusan rendezte-e el a mondanivalóját;
- összefüggően fejtette-e ki a mondanivalóját;
- kell-e a vizsgáztatónak segítő kérdéseket feltennie.

Szókincs, kifejezésmód

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- szókincese megfelel-e a témának és a közlési szándéknak, a szituációnak;
- szóhasználatában mennyire törekszik változatosságra.

Nyelvtan

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- a szintnek, a témának, a szituációnak és a szerepnek megfelelő nyelvtani eszközöket használja-e;
- mennyire törekszik igényes nyelvhasználatra;
- előfordulnak-e értést akadályozó nyelvtani hibák.

Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó beszéde érthető-e és követhető-e, azaz megfelelő-e

- a beszédtempója,
- kiejtése és hanglejtése.

Értékelési skála (emelt szint 2. feladat)

Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
- a képi/verbális információ és az összes irányító szempont felhasználásával részletesen és megfelelő mélységben tárgyalja a témát, - témakifejtése önálló, nincs szüksége segítő kérdésekre, - mondanivalóját logikusan és összefüggően adja elő.	- a képi/verbális információ és az irányító szempontok többségének felhasználásával megfelelő mélységben tárgyalja a témát, - segítő kérdés alapján képes a téma teljes kifejtésére, - törekszik arra, hogy mondanivalóját logikusan és összefüggően mondja el.	- a képi/verbális információ elemei és egy-két irányító szempont felhasználásával felszínesen tárgyalja a témát, - segítő kérdésekre válaszolva is csak részben képes a téma további kifejtésére, - mondanivalójának elrendezése rendszertelen, témakifejtése akadozó.	- a képi/verbális információ és irányító szempont minimális felhasználásával sem képes önállóan kifejteni a témát, - nem tud válaszolni a segítő kérdésekre, - mondanivalóját rendezetlen, összefüggéstelen, izolált mondatokkal közvetíti.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
- a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincsset használ, és törekszik arra, hogy változatosan fejezze ki magát, - ritkán keresi a szavakat, és ilyen helyzetekben képes körülírásokat használni mondanivalója kifejtésében.	- néha nem a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincsset használ, ami azonban nem nehezíti jelentősen a mondanivalója megértését, - többször keresi a szavakat és/vagy ismételi.	- sokszor egyszerű, nem a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincsset használ; egyszerű szókincsset használ, ami esetenként jelentősen megnehezíti a mondanivalója megértését, - sokszor keresi a szavakat, és sokat ismételi.	- szegényes, a témának és a közlési szándéknak nem megfelelő szókincsset használ, ami többször akadályozza a megértést, - feltűnően keresi a szavakat.

Nyelvtan (mondattan, alaktan)

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
- mondanivalójának megfelelő változatos nyelvtani szerkezeteket használ, - kevés hibát ejt, amelyek a megértést nem akadályozzák, és amelyeket önállóan ki is javít.	- mondanivalójának megfelelő egyszerű, de változatos nyelvtani szerkezeteket használ, - több hibát is ejt, de azok nem vagy csak kevésbé nehezítik a megértést, és közülük néhányat ki is javít.	- mondanivalójához képest igen egyszerű és egysíkú nyelvtani szerkezeteket használ, - sok olyan hibát ejt, amelyek a szöveg megértését jelentősen megnehezítik, hibáit önállóan nem javítja.	- mondanivalója a nyelvtani hibák miatt nem érthető.

Beszédtempó, hanglejtés, kiejtés

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
- beszédét könnyű megérteni és követni, - beszédtempója folyamatos, természetes szüneteket tart, - helyesen képezi a hangokat, és megfelelő hanglejtést használ.	- beszédét egy-két kivételtől eltekintve könnyű megérteni és követni, - időnként szüneteket tart, hogy időt nyerjen a nyelvi megformáláshoz, - időnként a helytelen hangképzés vagy hanglejtés némileg zavarja a megértését.	- beszédének megértése némi erőfeszítést igényel, - beszédén erősen érezhető az anyanyelvi hatás, - intonációjába erősen belevetül az anyanyelvi intonáció.	- lassan, szaggatottan beszél, beszédtempója, kiejtése és hanglejtése akadályozza a megértését.

Harmadik feladat
(Situációs feladat)

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- eléri-e a feladatnak megfelelő kommunikációs cél(oka)t;
- aktívan vesz-e részt a beszélgetésben;
- képes-e a kommunikációs stratégiák alkalmazására.

Szókincs, kifejezésmód

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- szókincese megfelel-e a témának és a közlési szándéknak, a szituációnak és a szerepnek;
- szóhasználatában mennyire törekszik változatosságra;
- képes-e a nyelvi etikett és a megfelelő stílus alkalmazására.

Nyelvtan

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- a szintnek, a témának, a szituációnak és a szerepnek megfelelő nyelvtani eszközöket használja-e;
- mennyire törekszik választékos nyelvhasználatra;
- előfordulnak-e értést akadályozó nyelvtani hibák.

Beszédtempó, hanglejtés, kiejtés

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó beszéde érthető-e és követhető-e, azaz megfelelő-e

- a beszédtempója,
- hanglejtése és kiejtése.

Értékelési skála (emelt szint 3. feladat)

A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<ul style="list-style-type: none"> - teljes mértékig eléri a feladatban meghatározott kommunikációs célját, szándékait világosan fejezi ki, és beszélgetőpartnere megnyilatkozásaira megfelelően reagál, - aktívan vesz részt a beszélgetésben, és megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat. 	<ul style="list-style-type: none"> - a feladatban meghatározott kommunikációs célját eléri, szándékait általában világosan fejezi ki, és beszélgetőpartnere megnyilatkozásaira általában megfelelően reagál, - túlnyomórészt aktívan vesz részt a beszélgetésben, és általában megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat. 	<ul style="list-style-type: none"> - a feladatban meghatározott kommunikációs célját részben eléri, szándékait részben értelmezhetően ki tudja fejezni, és beszélgetőpartnere megnyilatkozásaira részben megfelelően reagál, - a beszélgetésben nehezképpen vesz részt, a kommunikációs stratégiákat kevésbé, illetve nem megfelelően alkalmazza. 	<ul style="list-style-type: none"> - a feladatban meghatározott kommunikációs célját nagyon hiányosan vagy egyáltalán nem éri el, - nagyon nehezen vagy nem képes a beszélgetésben részt venni, nem él a kommunikációs stratégiák eszközeivel.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<ul style="list-style-type: none"> - a témának megfelelő szókincsset használ, és törekszik arra, hogy változatosan fejezze ki magát, - ritkán keresi a szavakat, - megfelelően alkalmazza a nyelvi etikett alapszabályait. 	<ul style="list-style-type: none"> - néha nem a témának megfelelő szókincsset használ, ami azonban nem nehezíti jelentősen a mondanivalója megértését, - többször keresi a szavakat és/vagy ismételi, - túlnyomórészt megfelelően alkalmazza a nyelvi etikett alapszabályait. 	<ul style="list-style-type: none"> - sokszor egyszerű, nem a témának megfelelő szókincsset használ; egyszerű szókincsset használ, ami esetenként jelentősen megnehezíti a mondanivalója megértését, - sokszor keresi a szavakat, és sokat ismételi, - többször megsérti a nyelvi etikett alapszabályait. 	<ul style="list-style-type: none"> - szegényes, a témának nem megfelelő szókincsset használ, ami többször akadályozza a megértést, - feltűnően keresi a szavakat, - nem veszi figyelembe a nyelvi etikett alapszabályait.

Nyelvtan (mondattan, alaktan)

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<ul style="list-style-type: none"> - mondanivalójának megfelelő, változatos nyelvtani szerkezeteket használ, - kevés hibát ejt, amelyek a megértést nem akadályozzák, és amelyeket önállóan ki is javít. 	<ul style="list-style-type: none"> - mondanivalójának megfelelő egyszerű, de változatos nyelvtani szerkezeteket használ, - számos hibát ejt, de azok nem vagy csak kevésbé nehezítik a megértést, és közülük néhányat ki is javít. 	<ul style="list-style-type: none"> - mondanivalójához képest igen egyszerű és egysíkú nyelvtani szerkezeteket használ, - sok olyan hibát ejt, amelyek a szöveg megértését jelentősen megnehezítik, hibáit önállóan nem javítja. 	<ul style="list-style-type: none"> - mondanivalója a nyelvtani hibák miatt nem érthető.

Beszédtempó, hanglejtés, kiejtés

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<ul style="list-style-type: none"> - beszédét könnyű megérteni és követni, - beszédtempója folyamatos, természetes szüneteket tart, - helyesen képzi a hangokat, és megfelelő hanglejtést használ. 	<ul style="list-style-type: none"> - beszédét egy-két kivételtől eltekintve könnyű megérteni és követni, - időnként szüneteket tart, hogy időt nyerjen a nyelvi megformáláshoz, - időnként, a helytelen hangképzés vagy hanglejtés némileg zavarja a megértését. 	<ul style="list-style-type: none"> - beszédének megértése némi erőfeszítést igényel, - beszédén erősen érezhető az anyanyelvi hatás, - intonációjába erősen belejátszik az anyanyelvi intonáció. 	<ul style="list-style-type: none"> - lassan, szaggatottan beszél, beszédtempója, kiejtése és hanglejtése akadályozza a megértését.